

نام و نام خانوادگی: سارا نوراللهی

رشته و گرایش: اقتصاد- علوم اقتصادی

دانشکده: علوم انسانی

استاد/اساتید راهنما: دکتر امیر جباری

استاد/اساتید مشاور: دکتر نرگس مراد خانی - دکتر ایوب فرامرزی

مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد

ورودی تحصیلی: مهرماه ۱۳۹۲

گروه: اقتصاد

تعیین سطح حمایت از خانوار بر اساس دهک‌های درآمدی در مناطق شهری (مطالعه موردی ایران طی سال های ۱۳۸۹-۱۳۹۲)

تاریخ دفاع: ۱۳۹۴/۱۱/۱۷

چکیده:

هدف این مطالعه تجزیه و تحلیل تأثیرات افزایش قیمت کالاها، به صورت تقسیم‌بندی (نان، شیر، آب و برق و گاز - سایر خوراکی‌ها - سایر غیرخوراکی‌ها) بر رفاه خانوارهای شهری می‌باشد که به تفکیک سه گروه عمده درآمدی و نیز شناسایی آسیب‌پذیرترین گروه‌های درآمدی شهری، بر اثر اعمال افزایش قیمت کالاها است. به این منظور با تکیه بر تئوری‌های مربوط به اندازه‌گیری تغییرات رفاهی مصرف‌کنندگان، فرمول تغییرات جبرانی در چارچوب سیستم تقاضای تقریباً ایدئال (AIDS) استخراج گردیده است. تخمین سیستم تقاضا بر اساس داده‌های بودجه و شاخص قیمت خانوارهای شهری ایران در سه گروه عمده درآمدی (هزینه‌ای) برای دوره زمانی ۱۳۸۹-۱۳۹۲ و با استفاده از روش SUR انجام شده است. پس از برآورد پارامترهای سیستم تقاضای تقریباً ایدئال، معیار تغییرات جبرانی محاسبه شده است. به منظور شناسایی آسیب‌پذیرترین گروه‌های درآمدی، نسبت شاخص تغییرات جبرانی به درآمد خانوار که مبین نسبت زیان رفاهی ناشی از اجرای افزایش قیمت می‌باشد، مورد محاسبه قرار گرفته است.

نتایج تحقیق برای خانوارهای شهری حاکی از آن است که تغییرات جبرانی در این دوره زمانی مثبت بوده است یعنی اینکه افزایش قیمت در این دوره زمانی موجب کاهش رفاه خانوارهای شهری شده است، کاهش رفاه در میان گروه‌های درآمدی متفاوت است و درصد کاهش رفاه ناشی از افزایش قیمت کالاها در گروه‌های پایین درآمدی بیشتر از گروه‌های میانی و گروه‌های بالای درآمدی (هزینه‌ای) است زیرا درآمدی که خانوارهای گروه‌های پایین درآمدی (هزینه‌ای) از دست می‌دهند سهم بیشتری از درآمد این خانوارها بوده و در نتیجه فشار بیشتری بر آن‌ها وارد می‌شود و در حقیقت رفاه بیشتری نسبت به خانوارهای گروه‌های بالای درآمدی از دست می‌دهند، همچنین نتایج حاصل از کشش‌ها نشان می‌دهد، اعمال افزایش قیمت تأثیر چندانی در کاهش مصرف نداشته است. تنها در مورد کالای نان می‌توان گفت که کشش قیمتی آن در گروه‌های پایین بزرگ‌تر از واحد است یعنی یک کالای با کشش است پس اجرای افزایش قیمت در کاهش مصرف تأثیر داشته است ولی در گروه‌های بالاتر مصرف کمتر از افزایش قیمت کاهش یافته است و سیاست افزایش قیمت در کاهش مصرف تأثیر چندانی نداشته است.

کلید واژه‌ها: تغییرات جبرانی (CV)، سیستم تقاضای تقریباً ایدئال (AIDS)، رفاه خانوارهای شهری، گروه‌های درآمدی.